

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

МАТЕРІАЛИ
XV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

«ПРАВОВА СИСТЕМА ДЕРЖАВИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»,
ПРИСВЯЧЕНОЇ ДНЮ ПРИЙНЯТТЯ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ

Одеса
ОДУВС
2022

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

П 68 Правова система держави: проблеми формування та
перспективи розвитку в контексті євроінтеграції :
матеріали Всеукр. наук.конф., м.Одеса, 9 грудня 2022р.
Одеса: ОДУВС, 2022. 82 с.

УДК 340.116

ЗАХИСТ ДЕРЖАВИ ЯК ОBOB'ЯЗОК ТА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА

Гаманюк Л.О.,

*аспірант заочної форми навчання
докторантури та аспірантури ОДУВС*

Науковий керівник: Матвєєва Л.Г.,

*завідувач кафедри теорії та філософії права ОДУВС,
д.ю.н., професор,
полковник поліції*

Захист держави з давніх часів є обов'язком її громадян. Відповідно до законодавства існує військова служба, на яку згідно зі ст. 17 Конституції України [1] покладено оборону України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості, забезпечення захисту державного кордону та національної безпеки України.

З набуттям Незалежності, Україна у своїх законодавчих актах задекларувала військовий обов'язок громадян як «почесний». Військовий обов'язок громадян України виконує не тільки функцію комплектування підрозділів Воєнної організації держави, а й навчання громадян військовій

справі, для отримання необхідних навичок, знань та вмінь для належного захисту Вітчизни у разі потреби. Особи, які призиваються за мобілізацією у стислі строки, виконують юридичний обов'язок громадян захищати свою Вітчизну. Юридичний обов'язок захищати Вітчизну виникає лише тоді, коли з'являється загроза та коли є від чого захищатися. Так, відповідно до Законів України «Про національну безпеку України», «Про оборону України», «Про військовий обов'язок і військову службу» [2; 3; 4; 9] реалізація завдань щодо забезпечення національної безпеки безпосередньо покладається на сектор безпеки і оборони, до якого відносяться також і підрозділи поліції.

Актуальності зазначеного питання надала широкомасштабна агресія РФ в Україну. Указом Президента № 64/2022 від 24 лютого 2022 року [5] було введено воєнний стан. Це активізувало зазначені процеси та надало напрямку патріотизму та відданості Батьківщині.

Однак, мати певні, навіть дуже прогресивні положення законодавчих і нормативно-правових актів замало. Треба мати чітке усвідомлення кожним громадянином своєї ролі, місця у державі та взаємообов'язок один перед одним і перед державою. Повинна бути певна юридична грамотність, яка дозволить громадянину у демократичному суспільстві зрозуміти, що не за страх, а за совість, мають виконуватися положення: вимоги законодавчих та нормативно-правових актів.

Підготовка військових професіоналів має відбудовуватися на високому рівні мотивації тих, хто навчається, їх чіткому усвідомленню свого життя за Батьківщину. Майбутній офіцер має бути професіоналом своєї справи, бути гідним прикладом для підлеглих та вести їх за собою, бути здатним виконувати свої службові обов'язки в умовах значних психологічних навантажень, вгамовувати свої емоції, уміти реагувати на усі проблемні ситуації адекватно та виважено, мати високі моральні та духовні цінності, вміти підпорядковуватися вищим керівникам, діяти згідно із Законом. Офіцер має володіти достатнім рівнем знань, умінь та навичок, бути ерудитом, знати іноземну мову в межах службової необхідності, показувати особистий приклад щодо культури поведінки та спілкування, уміти легко налагоджувати контакти з підлеглими, колегами по службі, взаємодіючими структурами, вміти уникати внутрішніх та зовнішніх конфліктів.

Майбутній офіцер повинен володіти низкою психологічних знань щодо правил та закономірностей професійного спілкування; ефективно долати негативні стереотипи у підпорядкованого персоналу; здійснювати психологічний вплив на підлеглих з метою спонукати їх до підтримання дисципліни, високої активності у службі [6, 213].

Сутність військової служби у тому, що це – державна служба особливого характеру, яка полягає в професійній діяльності придатних до неї за станом здоров'я і віком громадян України, пов'язаних із захистом Вітчизни [7, 47].

Військовий обов'язок громадян України виконує не тільки функцію комплектування підрозділів Воєнної організації держави, а й навчання громадян військовій справі, для отримання необхідних навичок, знань та вмінь для належного захисту Вітчизни у разі потреби. Такий обов'язок, хоч і безпосередньо не встановлений у жодній із норм Конституції, але повною мірою є саме юридичним обов'язком громадян. Але треба розуміти, що скасування призову громадян на строкову військову службу в повному обсязі військовий обов'язок не скасує. Він все одно залишатиметься, але в інших формах. У зв'язку зі скасуванням призову як найсуттєвішої форми військового обов'язку значення останнього буде мінімізоване.

Характерною особливістю військового обов'язку треба вважати його суто персоніфікований характер. Специфікою військового обов'язку є те, що цей обов'язок безпосередньо пов'язаний із забезпеченням національної безпеки та реалізацією інших конституційно значущих завдань, що є дуже важливим для держави і суспільства. Таким чином, можна стверджувати, що військовий обов'язок є юридичним обов'язком, якому притаманні усі характерні риси останнього. У той же час зазначений обов'язок має свою специфіку, яка полягає у тому, що:

- передбачений Конституцією України, але встановлюється виключно законом;

- має суто персоніфікований характер;

- суб'єктами його реалізації є громадяни України, як правило чоловічої статі, що мають відповідні якості, у тому числі належний стан здоров'я та жіночої статі за відповідною фаховою підготовкою;

- цей обов'язок безпосередньо пов'язаний із забезпеченням національної безпеки та реалізацією інших конституційно значущих завдань;

- початок реалізації громадянином військового обов'язку та проходження військової служби означає трансформацію його статусу в статус військовослужбовця, що передбачає обмеження можливостей реалізації деяких конституційних прав і свобод;

- особливий соціальний захист громадян, що реалізують цей обов'язок [8, 191-192].

Для вдосконалення правового регулювання військової служби необхідно розробити нові нормативно-правові акти які б врегулювали б спірні питань щодо проходження військової служби у Збройних Силах України.

Література

1. Конституція України: Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про оборону України: Закон України від 06.12.1991 р. № 1932-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>
3. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6841AA?an=49>
4. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>
5. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022 URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
6. Чорний А., Гоцуляк О. Психологічні особливості професійної підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників в умовах воєнного стану. *Спільні дії військових формувань і правоохоронних органів держави: проблеми та перспективи*. IV Міжн. наук-практ. конференція (20 жовтня 2022 р.). Одеса. С. 213-215.
7. Богуцький П.П. Основи військового права України: курс лекцій. Одеса: Фенікс. 2001. 343 с.
8. Гаманюк Л.О. Особливості юридичного обов'язку у військовому праві. *Митна справа* №3 (99). Ч.2. 2015. С. 187-192.
9. Крестовська Н.М., Матвєєва Л.Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести: підручник. К. : Юрін-ком Інтер, 2020. 584 с.

ЗМІСТ

Вільська Є.Р.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ: РЕАЛІЇ
СЬОГОДЕННЯ.....4

Гаврищенко К.О.

СОМАТИЧНІ ПРАВА ЛЮДИНИ: ВИДИ ТА ЇХ ЗАХИСТ В УКРАЇНІ.....7

Гаманюк Л.О.

ЗАХИСТ ДЕРЖАВИ ЯК ОБОВ'ЯЗОК ТА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА.....10

Грекова І.В.

ОСОБЛИВОСТІ ПОЧАТКУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЗА
МАТЕРІАЛАМИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ
ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ.....13

Гуміров О.І.

РОЛЬ ПРОФСПЛОК В МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ.....17

Донкогло А.С.

ОСОБЛИВОСТІ І ГАРАНТУВАННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ.....21

Друга Г.А.

ПІДВИЩЕННЯ ПРЕСТИЖУ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ
ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ.....24

Зігангіров К.О.

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРОДАЖ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ ІНОЗЕМНИМ
ІНВЕСТИТОРАМ.....27

Івасік К.С.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ЯК КЛЮЧОВА СКЛАДОВА
ПРАВООХОРОННОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....30

Катеренчук І.С.

МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....34

Korzhenko O.

INTERNATIONAL EXPERIENCE IN PROFESSIONAL POLICE PERSONNEL
TRAINING.....37